

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 166/2010-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. B., V., J. P., V., M. P., V., a A. G., V., zastúpených advokátkou Mgr. E. K., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Mestského zastupiteľstva mesta V. č. 32/2010 zo 4. februára 2010, ktorým v časti F bode 11 došlo ku schváleniu územného plánu mesta V., a všeobecne záväzným nariadením Mesta V. č. 1/2010 zo 4. februára 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu mesta V., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. B., J. P., M. P. a A. G. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. apríla 2010 elektronickou formou a 12. apríla 2010 poštou doručená sťažnosť R. B., J. P., M. P. a A. G. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Mestského zastupiteľstva mesta V. (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) č. 32/2010 zo 4. februára 2010, ktorým v časti F bode 11 došlo ku schváleniu územného plánu mesta V., a všeobecne záväzným nariadením Mesta V. č. 1/2010 zo 4. februára 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu mesta V.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia majú trvalý pobyt v meste V. a zároveň sú vlastníkami nehnuteľností nachádzajúcich sa v jeho katastrálnom území. Mestské zastupiteľstvo prijalo 4. februára 2010 uznesenie č. 32/2010, ktorým bol „v časti F bod 11.“ schválený územný plán mesta V. (ďalej len „uznesenie“), a všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2010 „ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu mesta V.“ (ďalej len „všeobecne záväzné nariadenie“).

3. Podľa názoru sťažovateľov „uznesenie mestského zastupiteľstva..., ktorým bol schválený územný plán Mesta V., ako aj všeobecne záväzné nariadenie, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu Mesta V., sú nezákonné a boli prijaté v rozpore s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. stavebného zákona a ostatných príslušných zákonov...“, v dôsledku čoho bolo podľa tvrdenia sťažovateľov „porušené... právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“.

4. Sťažovatelia ďalej tvrdia, že „schválením územného plánu došlo k priamemu dotknutiu ich práv vyplývajúcich zo stavebného zákona, ako aj vlastníckeho práva a ich práva na priaznivé životné prostredie.“

Realizáciou zámerov a výstavby uvedených v územnom pláne dôjde k výraznej zmene charakteru vidieckeho a krajinného rázu, ktoré je mestu V. v súčasnosti vlastné, pretože súčasná rozvoľnená a solitérna zástavba (ktorá je umiestnená tak aby pohľady, ktoré v horách smerujú zdola hore, zohľadňovali špecifické prírodné a krajinné prostredie V.) sa bude môcť výrazne zahustiť a premeniť sa na zástavbu s mestským charakterom. Vzhľadom k tomu, že sťažovatelia si zvolili svoje trvalé bydlisko v Meste V. a užívajú byt (resp. rodinný dom) vo svojom vlastníctve aj z dôvodu doterajšieho vidieckeho charakteru mesta a jeho krajinného rázu, sú presvedčení o tom, že schváleným územným plánom dochádza k priamemu dotknutiu ich práv na nerušené užívanie svojho vlastníctva.

Realizáciou stavebných zámerov uvedených v územnom pláne sa zároveň na obdobie ich výstavby výrazne zvýši hlučnosť a prašnosť v ich okolí, a to v takom rozsahu, že tým dôjde k výraznému dotknutiu práva sťažovateľov na nerušené užívanie svojho vlastníctva (vyššie uvedených nehnuteľností).

Realizáciou zámerov a výstavby uvedených v územnom pláne dôjde zároveň k výraznému zníženiu plôch zelene v Meste V. T. (plocha zelene by mala predstavovať cca 30 %) z celkovej plochy mesta. Vzhľadom k tomu, že ochrana mestskej zelene predstavuje vyjadrenie práva sťažovateľov na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy (keďže mestská zeleň v mieste ich trvalého bydliska je súčasťou životného prostredia sťažovateľov), je zrejmé, že znížením jej plochy a ochrany (prostredníctvom záväzných regulatívov územného plánu) dôjde zároveň k priamemu dotknutiu aj tohto práva.“

5. Sťažovatelia tiež uviedli, že „Podľa nášho názoru slovenský právny poriadok neposkytuje sťažovateľom iný prostriedok na ochranu ich práv, iba ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 Ústavy SR.

Občiansky súdny poriadok síce umožňuje preskúmavanie zákonnosti uznesení a všeobecne záväzných nariadení obce súdom (§ 250zf a § 250zfa OSP), ale toto konanie sa začína iba na základe návrhu prokurátora, podaného potom, ako nebolo vyhovené protestu prokurátora...

Napriek tomu však sťažovatelia podali paralelne s touto ústavnou sťažnosťou aj žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 a nasl.)...“

6. Na základe už uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a základné právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením mestského zastupiteľstva Mesta V. č. 32/2010 zo dňa 04. 02. 2010, ktorým v časti F bod 11 došlo k schváleniu územného plánu Mesta V., a schválením všeobecne záväzného nariadenia Mesta V. č. 1/2010 zo dňa 04. 02. 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu Mesta V., porušené bolo.

2. Uznesenie mestského zastupiteľstva Mesta V. T. č. 32/2010 zo dňa 04. 02. 2010, ktorým v časti F bod 11 došlo k schváleniu územného plánu Mesta V. T., sa v časti F bod 11 zrušuje. Všeobecne záväzného (zrejme záväzného, pozn.) nariadenie Mesta V. č. 1/2010 zo dňa 04. 02. 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu Mesta V. , sa zrušuje.“

Sťažovatelia súčasne požiadali o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

9. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 358/09). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia (uznesenia) mestského zastupiteľstva pri schvaľovaní územného plánu mesta V. a posúdenie ústavnosti na toto uznesenie nadväzujúceho všeobecne záväzného nariadenia, najmä z hľadiska rešpektovania ich práva na súdnu a inú právnu ochranu a z neho vyplývajúce (a na neho nadväzujúce) ďalšie nimi označené práva (bod 3, 4 a 6), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhali, ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním žaloby o „... *preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu*“ na konanie príslušnému všeobecnému súdu (bod 5) zrušenia uznesenia mestského zastupiteľstva č. 32/2010 zo 4. februára 2010 a všeobecne záväzného nariadenia č. 1/2010 zo 4. februára 2010.

11. Ak sa za danej (existujúcej) situácie sťažovatelia domáhali svojich práv jednak na správnom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej

predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namietajú, bude vo vzťahu k mestskému zastupiteľstvu a jeho rozhodnutiam rozhodovať krajský (správny) súd.

12. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania správnej žaloby a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o tejto žalobe. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

13. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľov meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2010